

Drinkwaterbalans voor Vlaanderen 2012

DOCUMENTBESCHRIJVING

Titel

Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – jaar 2012

Samenstellers

Afdeling Operationeel Waterbeheer, VMM

Dienst Lokaal Waterbeheer, Team Watervoorziening en -gebruik

Inhoud

Dit rapport geeft inzicht in de hoeveelheid water die gewonnen, geproduceerd, geleverd en verbruikt wordt per watermaatschappij. De rapportering maakt het mogelijk een balans op te maken van winning, productie en verbruik in Vlaanderen of in andere regio's. Daarnaast bevat dit rapport ook cijfers van het niet-geregistreerd verbruik.

Wijze van refereren

VMM (2013), Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – jaar 2012

Verantwoordelijke uitgever

Philippe D'Hondt, Afdelingshoofd Lucht, Milieu en Communicatie

Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

A. Van de Maelestraat 96

9320 Erembodegem

Tel: 053 72 62 10

Fax: 053 71 10 78

info@vmm.be

Depotnummer

D/2013/6871/037

INHOUDSTAFEL

1 Inleiding.....	6
2 Drinkwaterbalans 2012	9
2.1 Drinkwaterbalans.....	9
2.2 Ruwwater	10
2.2.1 Winning van ruwwater.....	10
2.2.2 Inkoop en verkoop van ruwwater	12
2.3 Drinkwater	13
2.3.1 Productie van drinkwater	13
2.3.2 Productieverlies.....	16
2.3.3 Drinkwater transfer binnen Vlaanderen	16
2.3.4 Drinkwater transfer met naburige gewesten en landen	17
2.4 Verbruik van drinkwater.....	20
2.4.1 Aantal abonnees	20
2.4.2 Drinkwater verbruik	20
2.4.3 Niet-geregistreerd verbruik	21
3 Ander water.....	23
4 Conclusies	24

FIGUREN

Figuur 1: Watermaatschappijen in Vlaanderen.	7
Figuur 2: Waterbalans 2012 (volumes uitgedrukt in miljoen m ³).	9
Figuur 3: Het aandeel (%) gewonnen water verdeeld over oppervlaktewater en grondwater, en verdeeld in en buiten Vlaanderen per watermaatschappij (2012).	11
Figuur 4: Procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen (2012).	12
Figuur 5: Het aandeel (%) geproduceerd water per watermaatschappij.	14
Figuur 6: Procentuele verdeling drinkwater voor Vlaanderen.	14
Figuur 7: Gegevens totale productie drinkwater (m ³) door Vlaamse watermaatschappijen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.	15
Figuur 8: Gegevens productie drinkwater (m ³) binnen Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.	15
Figuur 9: Gegevens productie drinkwater (m ³) buiten Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.	16
Figuur 10: Drinkwater transfer tussen de drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen voor de periode 2009-2012.	17
Figuur 11: Drinkwater transfer van watermaatschappijen in Vlaanderen met de naburige gewesten en landen.	19
Figuur 12: Het aandeel abonnees per watermaatschappij in Vlaanderen.	20
Figuur 13: Evolutie volume (m ³) geleverd drinkwater tussen 2001 en 2012.	21
Figuur 14: Evolutie van het % niet geregistreerd verbruik t.o.v. input distributie.	22

TABELLEN

Tabel 1: Verklaring van gebruikte termen.	7
Tabel 2: Gewonnen ruwwater (m ³) per type water voor de productie van leidingwater door de Vlaamse watermaatschappijen.	10
Tabel 3: Verschil van het gewonnen ruwwater (m ³) voor het jaar 2012 ten opzichte van het jaar 2011.	11
Tabel 4: Geproduceerd drinkwater (m ³) door de Vlaamse watermaatschappijen.	13
Tabel 5: Verschil van het gewonnen drinkwater (m ³) voor het jaar 2012 ten opzichte van het jaar 2011.	13
Tabel 6: Productieverlies (m ³) en het % ruwwater dat verloren tijdens het productieproces.	16
Tabel 7: Aankoop en verkoop van drinkwater (m ³) binnen Vlaanderen.	17
Tabel 8: Aankoop en verkoop van drinkwater (m ³) in Wallonië.	17
Tabel 9: Aankoop en verkoop van drinkwater (m ³) in Brussel.	18
Tabel 10: Aankoop en verkoop van drinkwater (m ³) in Nederland.	18
Tabel 11: Aankoop en verkoop van drinkwater (m ³) in Frankrijk.	18
Tabel 12: Drinkwater transfer van Vlaanderen met de naburige gewesten en landen.	18
Tabel 13: Aantal abonnees per watermaatschappij.	20
Tabel 14: Geleverd drinkwater (m ³) aan abonnees in Vlaanderen.	21
Tabel 15: Niet-geregistreerd verbruik (m ³) drinkwater in Vlaanderen.	22
Tabel 16: Productie ander water voor het jaar 2011 en 2012 (m ³)	23

1 Inleiding

Inhoud en doel van rapport

Dit rapport geeft inzicht in de hoeveelheid water die gewonnen, geproduceerd, geleverd en verbruikt wordt per watermaatschappij. De rapportering maakt het mogelijk een balans op te maken van winning, productie en verbruik in Vlaanderen of in andere regio's. Daarnaast bevat dit rapport ook cijfers van het niet-geregistreerd verbruik.

Onderstaande gegevens werden opgevraagd in samenwerking met de WaterRegulator¹.

Het volume aan water bestemd voor menselijke consumptie opgedeeld in:

- winning (oppervlakte- en grondwater);
- aankoop en verkoop van ruwwater;
- productie van drinkwater;
- aankoop en verkoop van drinkwater;
- verkoop aan abonnees binnen het eigen distributiegebied;
- niet-geregistreerd verbruik.

Het volume aan water dat niet bestemd is voor menselijke consumptie.

Wetgeving

Het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending stipuleert in artikel 3 een duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik.

Artikel 27 van het besluit van 8 april 2011 van het Algemeen Waterverkoopreglement² behandelt de jaarlijkse rapportering van o.a. het duurzame watergebruik inclusief lekverliezen.

Het Ministerieel besluit³ van 12 december 2011 over de rapportering van het Algemeen waterverkoopreglement stelt in artikel 5 dat de exploitant minstens volgende gegevens moet aanleveren over het duurzaam watergebruik en lekverliezen:

- 1° het niet-geregistreerd verbruik uitgedrukt als percentage van het totaal gedistribueerde volume drinkwater;
- 2° het lekverlies uitgedrukt als percentage van het totaal gedistribueerde volume drinkwater.

De watermaatschappijen leverden nog geen cijfers aan over lekverlies. Er is namelijk nog geen overeenstemming over hoe dit lekverlies gedefinieerd en / of berekend moet worden.

¹ De WaterRegulator = de reguleringsinstantie zoals bedoeld in het Drinkwaterdecreet.

² Besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement

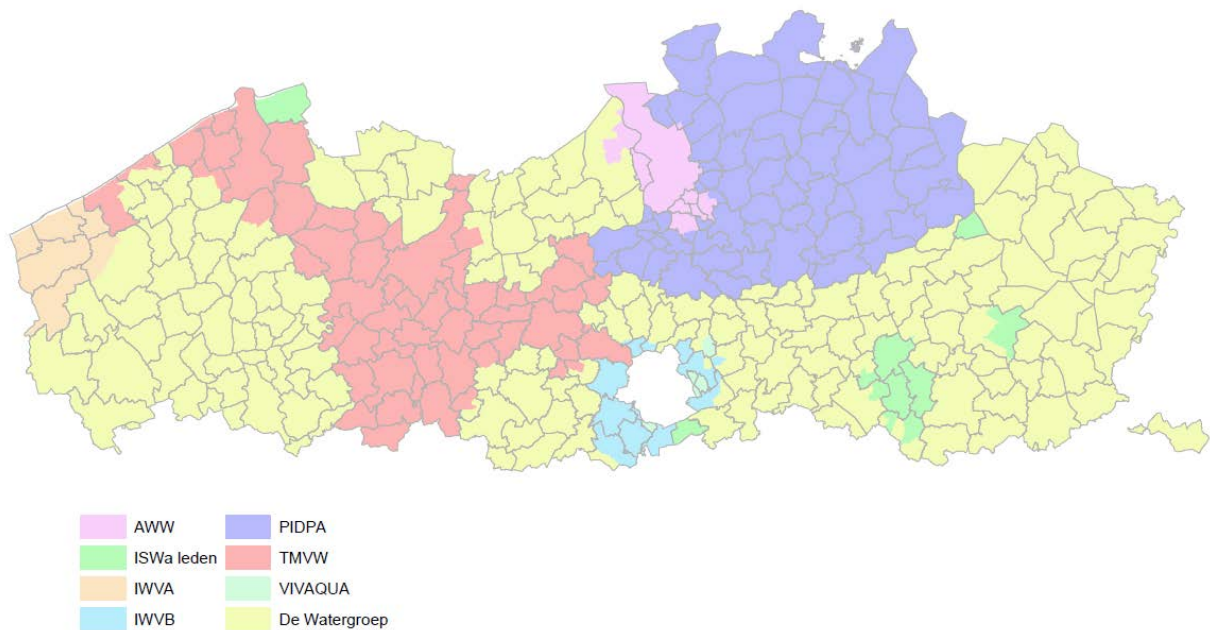
³ Ministerieel besluit betreffende de rapportering over de toepassing van de bepalingen uit het besluit van de Vlaamse regering houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement

Watermaatschappijen

In 2012 waren tien watermaatschappijen actief in Vlaanderen.

IWM, Knokke-Heist en Hoeilaart behoren tot het samenwerkingsverband ISWa. In dit rapport worden de resultaten van de leden van ISWa samen gebundeld.

AWW	Antwerpse Waterwerken
De Watergroep	Voormalige Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening
ISWa	Intercommunaal Samenwerkingscomité van Waterbedrijven
IWVA	Intercommunale Waterleidingmaatschappij van Veurne-Ambacht
IWVB	Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant
Pidpa	Provinciaal en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen
TMVW	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening
VIVAQUA	

Figuur 1: Watermaatschappijen in Vlaanderen.

Woordgebruik

Termen die meermaals terugkomen, worden in Tabel 1 hieronder gedefinieerd. De termen zijn alfabetisch gerangschikt.

Tabel 1: Verklaring van gebruikte termen

Term	Verklaring
Abonnee	elke natuurlijke of rechtspersoon die een recht heeft ten aanzien van een onroerend goed dat aangesloten is op een openbaar waterdistributienetwerk en aan wie de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk door dat waterdistributienetwerk drinkwater levert
Afnemer	elke klant die geen abonnee is en aan wie de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk water levert
Ander water	tweede circuitwater en al het water dat aangewend wordt voor huishoudelijke, agrarische of industriële toepassingen, ongeacht de herkomst van dat water maar dat geen drinkwater is
Drinkwater	water dat voldoet aan de eisen gesteld aan water voor menselijke consumptie = al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken,

	koken, voedselbereiding, vaat of persoonlijke hygiëne, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water wordt geleverd via een waterdistributienetwerk of via een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van: a) natuurlijk mineraalwater dat als zodanig erkend is krachtens het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater; b) water dat een geneesmiddel is.
Drinkwaterdecreet	het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending
Gewonnen water	alle gewonnen water, ook het water dat niet gewonnen wordt met als doel productie van drinkwater maar met als doel als ruwwater of ander water verhandeld te worden; dat bevat echter geen oppervlaktewater dat gewonnen wordt om na zuivering 'direct' te infiltreren in de waterlaag waaruit het later weer opgepompt wordt
Huishoudelijke abonnee	alle abonnees die geen 'niet huishoudelijke abonnee' zijn; dat zijn abonnees zonder ondernemingsnummer
Niet-huishoudelijke abonnee	een niet-huishoudelijke abonnee is een abonnee die een onderneming is zoals bedoeld in artikel 2, 3° van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen; dat zijn abonnees met een ondernemingsnummer
Ruwwater	water voor productie (dat verder in de cyclus omgezet wordt in drinkwater of ander water)
Watermaatschappij	een exploitant die een openbaar waterdistributienetwerk door leidingen beheert (in Vlaanderen of buiten Vlaanderen)
Waterproductiecentrum	de plaats waar oppervlaktewater of grondwater behandeld wordt tot water bestemd voor menselijke consumptie of ander water
Waterverkoopreglement	het besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten, met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement van 8 april 2011

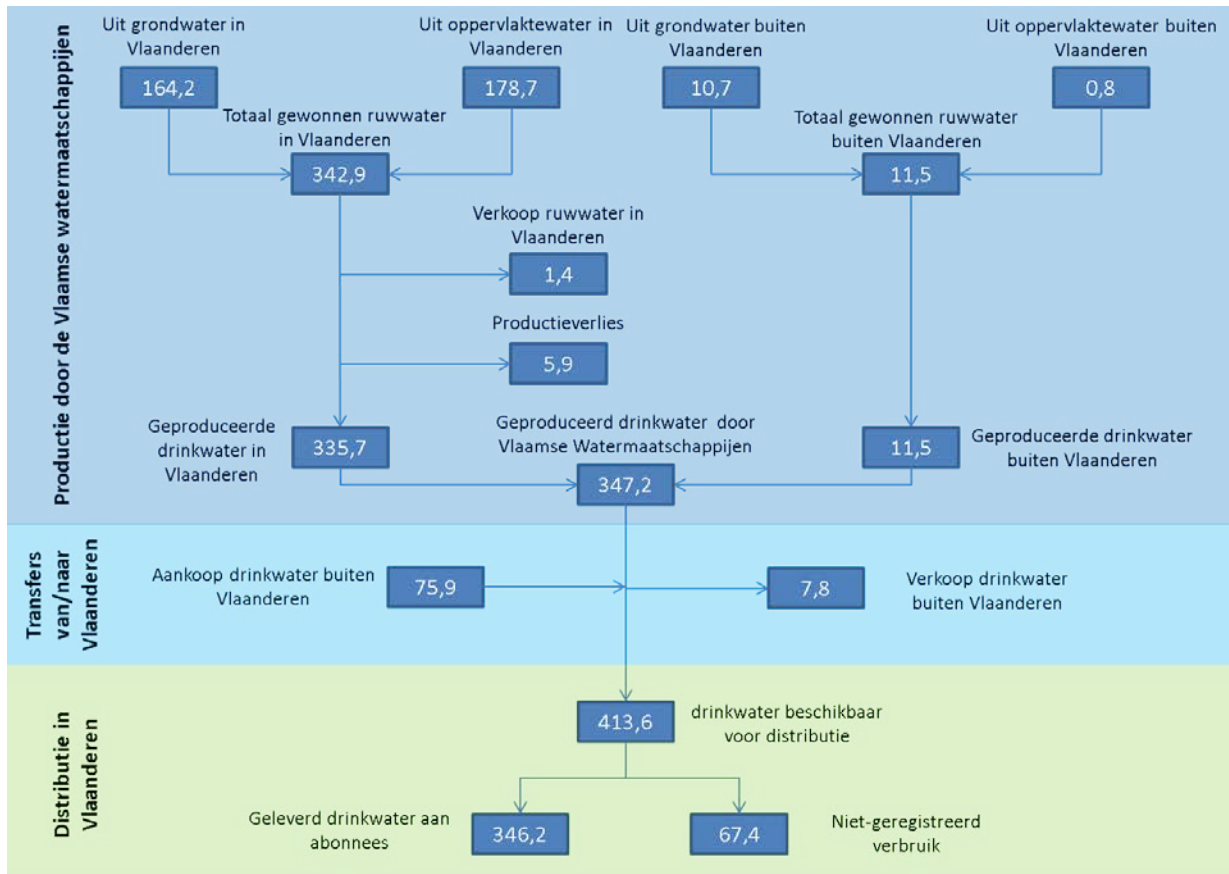
2 Drinkwaterbalans 2012

2.1 Drinkwaterbalans

Figuur 2 geeft de waterbalans voor Vlaanderen weer. De volumes zijn uitgedrukt in miljoen kubieke meter water. Een uitgebreidere bespreking volgt in de volgende subhoofdstukken.

In Vlaanderen winnen en produceren alle watermaatschappijen, uitgezonderd IWVB, ruw- en/of drinkwater.

VIVAQUA is een Vlaamse drinkwatermaatschappij die een beperkt afzetgebied heeft in Vlaanderen én tegelijkertijd een Brusselse drinkwatermaatschappij die water verkoopt aan andere Vlaamse watermaatschappijen.

Figuur 2: Waterbalans 2012 (volumes uitgedrukt in miljoen m³).

2.2 Ruwwater

2.2.1 Winning van ruwwater

Tabel 2 geeft per Vlaamse watermaatschappij het gewonnen ruwwater in kubieke meter weer. Dit volume bevat echter geen hoeveelheden oppervlaktewater dat gewonnen wordt om na zuivering 'direct' te infiltreren in de waterlaag waaruit het later weer opgepompt wordt.

In 2012 wonnen de Vlaamse watermaatschappijen 354 miljoen m³ ruwwater.

Tabel 2 bevat ook het volume gewonnen ruwwater uit grondwater en oppervlaktewater en dat binnen en buiten Vlaanderen. Voor VIVAQUA wordt enkel de gewonnen hoeveelheid meegenomen die zij zelf verdelen in Vlaanderen. Het water dat Vivaqua via Brussel levert aan andere Vlaamse watermaatschappijen is hierin niet opgenomen, deze worden gerapporteerd via drinkwater transfer met naburige gewesten en landen (2.3.4).

Van de totale hoeveelheid gewonnen ruwwater wordt 343 miljoen m³ ruwwater gewonnen binnen Vlaanderen. Daarvan is 48% afkomstig van grondwater en 52% afkomstig van oppervlaktewater. Ook winnen TMVW en VIVAQUA 11,5 miljoen m³ ruwwater buiten Vlaanderen. IWVB wint geen ruwwater.

AWW (144 miljoen m³), Pidpa (65 miljoen m³) en De Watergroep (122 miljoen m³) zijn de grootste ruwwaterwinners in Vlaanderen. Zij zorgen voor 94% van de winning van ruwwater.

Tabel 2: Gewonnen ruwwater (m³) per type water voor de productie van leidingwater door de Vlaamse watermaatschappijen.

Watermaatschappij	Grondwater in Vlaanderen	Grondwater buiten Vlaanderen	Oppervlaktewater in Vlaanderen	Oppervlaktewater buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	143.967.416	0	143.967.416
De Watergroep	88.389.071	0	34.557.172	0	122.946.243
ISWa leden	6.861.010	0	0	0	6.861.010
IWVA	3.387.498	0	0	0	3.387.498
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	64.852.657	0	0	0	64.852.657
TMVW	659.309	9.305.696	133.176	0	10.098.181
VIVAQUA ⁴	22.079	1.421.724	0	799.720	2.243.523
Vlaanderen	164.171.624	10.727.420	178.657.764	799.720	354.356.528

⁴ Voor VIVAQUA werd voor tabel 2 gebruik gemaakt van berekende waarden.

Tabel 3 vergelijkt de gewonnen hoeveelheid ruwwater tussen 2011 en 2012. In totaal werd er in 2012 18,9 miljoen m³ water minder geproduceerd. AWW produceerde in vergelijking met 2012 meer, net zoals IWVA en TMVW. De Watergroep produceerde minder zowel qua productie uit oppervlaktewater als uit grondwater.

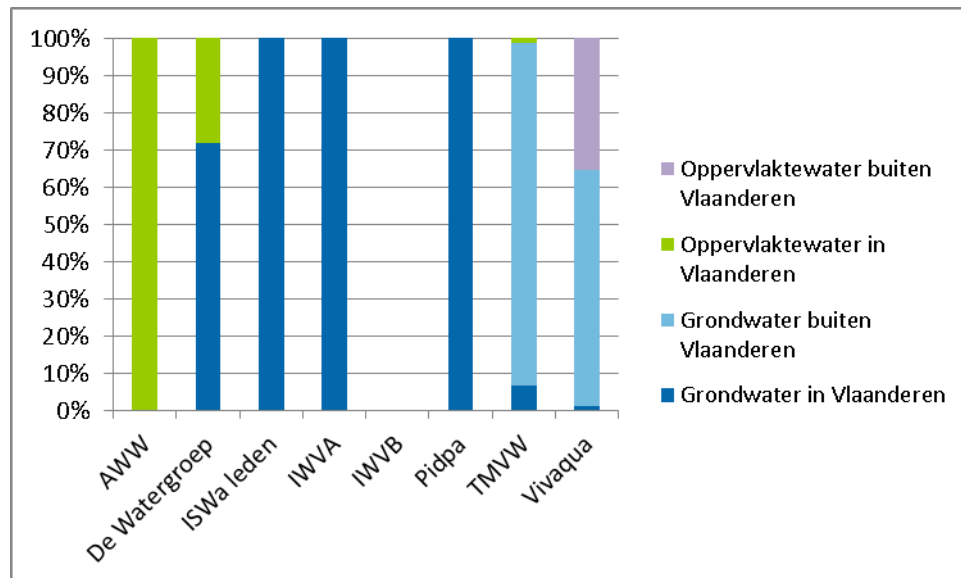
Het grote verschil in de totale hoeveelheden tussen 2012 ten opzichte van 2011 ligt in het 'grondwater buiten Vlaanderen' van De Watergroep. De Watergroep droeg de winningen gelegen in Wallonië over aan SWDE (Société Wallonne des Distributions d'Eau). De winning van het ruwwater in Wallonië door De Watergroep wordt vanaf 2012 gerapporteerd bij aankopen drinkwater door De Watergroep in Wallonië.

Tabel 3: Verschil van het gewonnen ruwwater (m³) voor het jaar 2012 ten opzichte van het jaar 2011.

Watermaatschappij	Grondwater in Vlaanderen	Grondwater buiten Vlaanderen	Oppervlaktewater in Vlaanderen	Oppervlaktewater buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	1.540.323	0	1.540.323
De Watergroep	-956.801	-16.694.049	-2.204.190	0	-19.855.040
ISWa leden	-39.436	0	0	0	-39.436
IWVA	65.395	0	0	0	65.395
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	-638.711	0	0	0	-638.711
TMVW	58.213	139.115	-9.565	0	187.763
VIVAQUA	22.079	-94.556	0	-53.188	-125.665
Vlaanderen	-1.489.261	-16.649.490	-673.432	-53.188	-18.865.371

Figuur 3 geeft voor 2012 per type gewonnen water het aandeel per watermaatschappij weer.

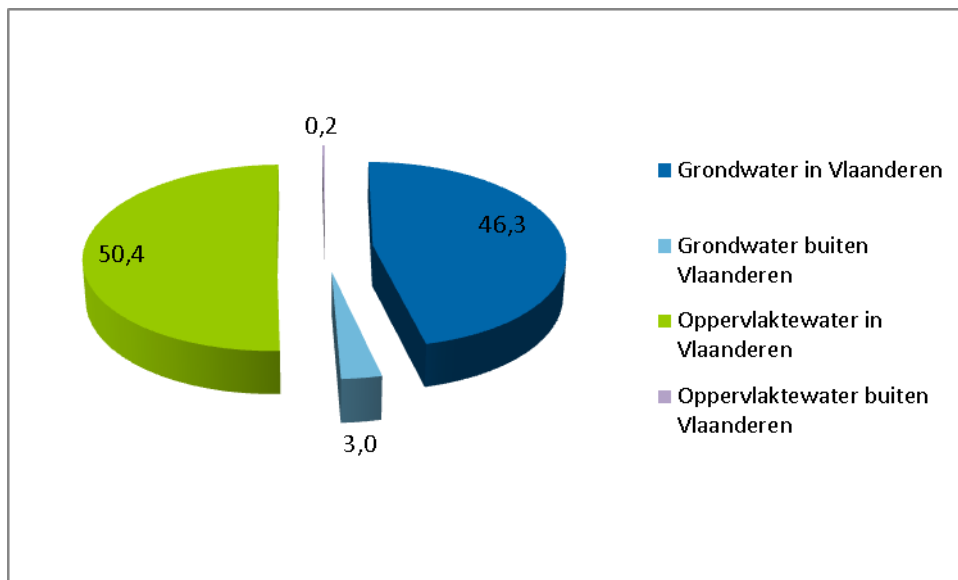
AWW wint al het ruwwater uit oppervlaktewater, Pidpa uit grondwater en De Watergroep uit grondwater (74%) en oppervlaktewater (26%). IWVB heeft geen eigen winning.

Figuur 3: Het aandeel (%) gewonnen water verdeeld over oppervlaktewater en grondwater, en verdeeld in en buiten Vlaanderen per watermaatschappij (2012).

Figuur 4 geeft de procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen weer.

Voor Vlaanderen wordt ruwwater voor 46,3% gewonnen uit grondwater in Vlaanderen, voor 3,0% gewonnen uit grondwater buiten Vlaanderen, voor 50,4% uit oppervlaktewater in Vlaanderen en voor 0,2% uit oppervlaktewater buiten Vlaanderen.

Figuur 4: Procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen (2012).

2.2.2 Inkoop en verkoop van ruwwater

De Vlaamse watermaatschappijen kopen geen ruwwater in van andere watermaatschappijen of leveranciers. Tussen de Vlaamse watermaatschappijen wordt enkel drinkwater verhandeld.

In 2012 werd 1,4 miljoen m³ ruwwater verkocht. Dat is 0,41% van het totaal gewonnen ruwwater binnen Vlaanderen (343 miljoen m³). Dat ruwwater wordt niet verkocht aan andere watermaatschappijen maar wel aan andere afnemers die in of buiten Vlaanderen gelegen zijn.

2.3 Drinkwater

2.3.1 Productie van drinkwater

Tabel 4 geeft het geproduceerde drinkwater weer per watermaatschappijen. Voor VIVAQUA wordt enkel de gewonnen hoeveelheid meegenomen die zij zelf verdelen in Vlaanderen.

In 2012 produceerden de watermaatschappijen in totaal 347 miljoen m³ drinkwater. Daarvan wordt 50,5% geproduceerd uit ruwwater afkomstig van grondwater en 49,5% afkomstig uit oppervlaktewater.

Tabel 4: Geproduceerd drinkwater (m³) door de Vlaamse watermaatschappijen.

Water-maatschappij	Uit grondwater in Vlaanderen	Uit grondwater buiten Vlaanderen	Uit oppervlakte-water in Vlaanderen	Uit oppervlakte-water buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	139.842.573	0	139.842.573
De Watergroep	86.762.223	0	34.761.721	0	121.523.944
ISWa leden	6.807.409	0	0	0	6.807.409
IWVA	3.387.498	0	0	0	3.387.498
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	63.432.789	0	0	0	63.432.789
TMVW	659.309	9.305.696	0	0	9.965.005
VIVAQUA ⁵	15.881	1.421.724	0	799.720	2.237.325
Vlaanderen	161.065.109	10.727.420	174.604.294	799.720	347.196.543

Binnen Vlaanderen produceren de watermaatschappijen in totaal 335,7 miljoen m³ drinkwater. Dat komt overeen met 97% van de totale productie. Daarvan wordt 174,6 miljoen m³ (52%) geproduceerd uit oppervlaktewater en 161,1 miljoen m³ (48%) uit grondwater. Buiten Vlaanderen wordt door de watermaatschappijen 11,5 miljoen m³ drinkwater geproduceerd. 10,7 miljoen m³ (93%) wordt geproduceerd uit grondwater en 0,8 miljoen m³ (7%) uit oppervlaktewater.

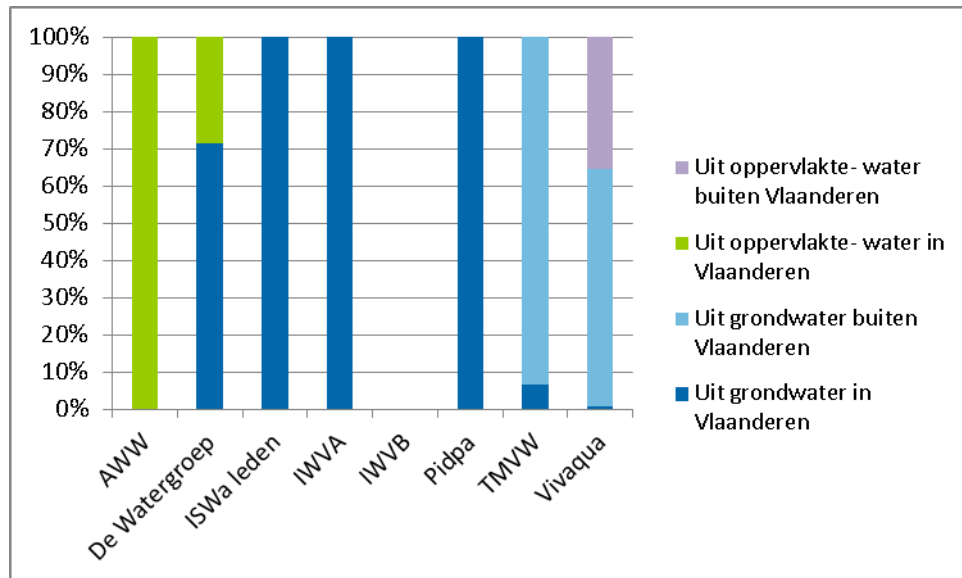
Tabel 5 vergelijkt de geproduceerde hoeveelheid drinkwater in het jaar 2012 met dat van het jaar 2011. In 2012 werd in totaal 15,8 miljoen m³ minder drinkwater geproduceerd. Het groot verschil met 2011 is te verklaren doordat De Watergroep de winningen gelegen in Wallonië overgedragen heeft. De productie van het drinkwater in Wallonië door De Watergroep wordt nu gerapporteerd bij aankopen drinkwater door De Watergroep in Wallonië.

Tabel 5: Verschil van het gewonnen drinkwater (m³) voor het jaar 2012 ten opzichte van het jaar 2011.

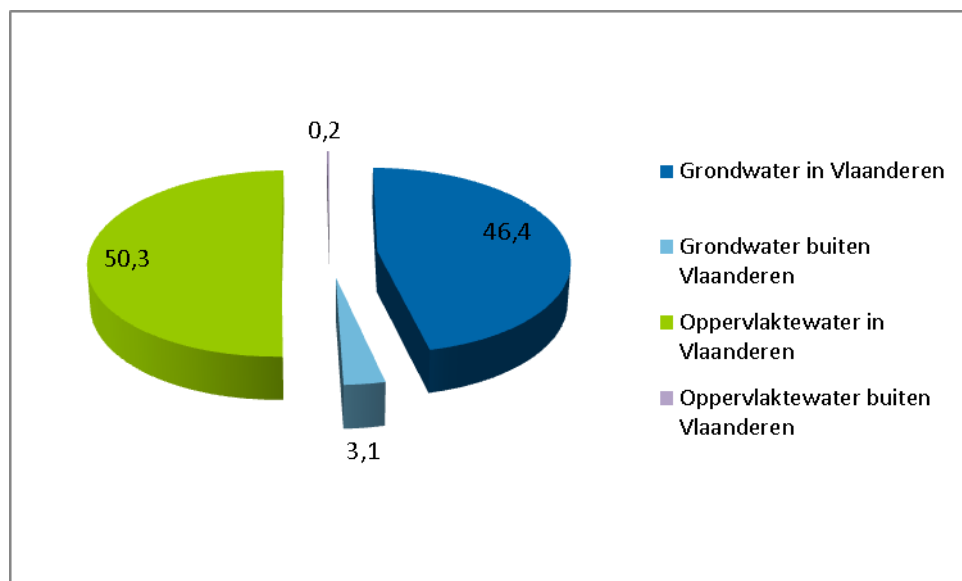
Watermaatschappij	Grondwater in Vlaanderen	Grondwater buiten Vlaanderen	Oppervlaktewater in Vlaanderen	Oppervlaktewater buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	1.536.986	0	1.536.986
De Watergroep	-1.391.155	-16.574.185	1.241.770	-292.442	-17.016.012
ISWa leden	-73.037	0	0	0	-73.037
IWVA	184.770	0	0	0	184.770
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	-492.668	0	0	0	-492.668
TMVW	58.213	143.615	0	0	201.828
VIVAQUA	15.881	-94.556	0	-53.188	-131.863
Vlaanderen	-1.697.996	-16.525.126	2.778.756	-345.630	-15.789.996

⁵ Voor VIVAQUA werd voor tabel 4 gebruik gemaakt van berekende waarden.

Figuur 6 geeft het aandeel geproduceerd water opgedeeld voor 2012 per ruwwaterbron al of niet afkomstig uit Vlaanderen. Daaruit blijkt dat voor Vlaanderen drinkwater geproduceerd wordt uit grondwater binnen Vlaanderen voor 46,4%, 3,1% uit grondwater buiten Vlaanderen, 50,3% uit oppervlaktewater in Vlaanderen en 0,2% uit oppervlaktewater buiten Vlaanderen.

Figuur 5: Het aandeel (%) geproduceerd water per watermaatschappij.

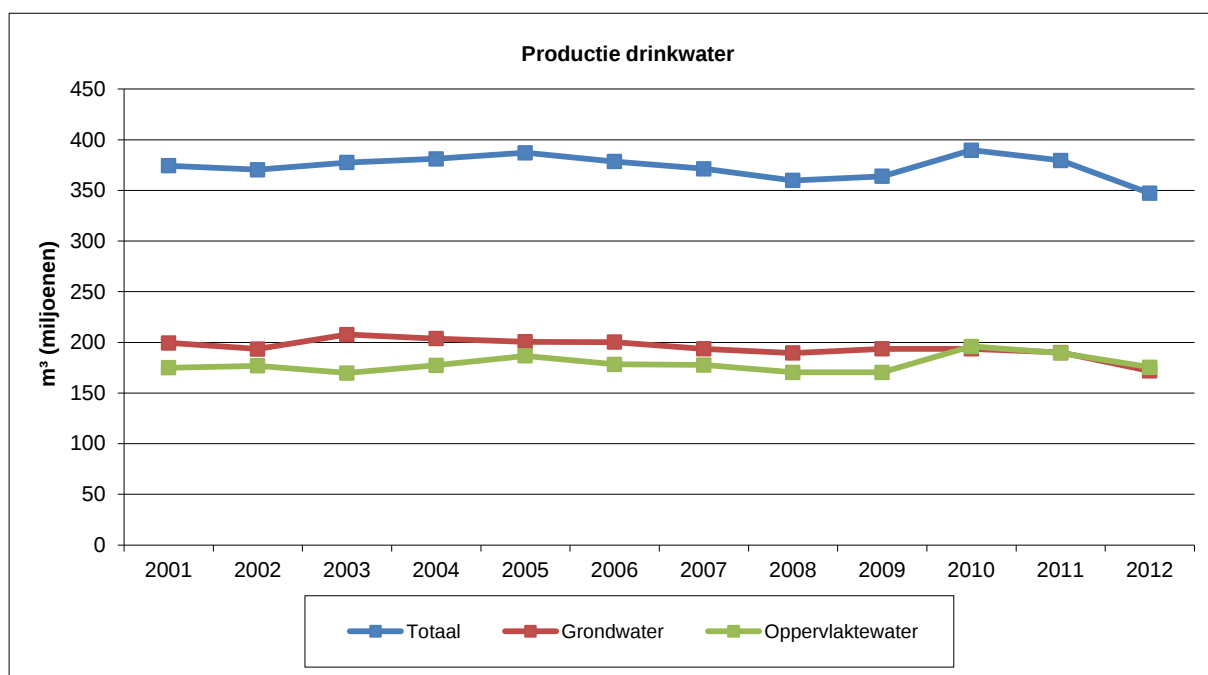

Figuur 6: Procentuele verdeling drinkwater voor Vlaanderen.

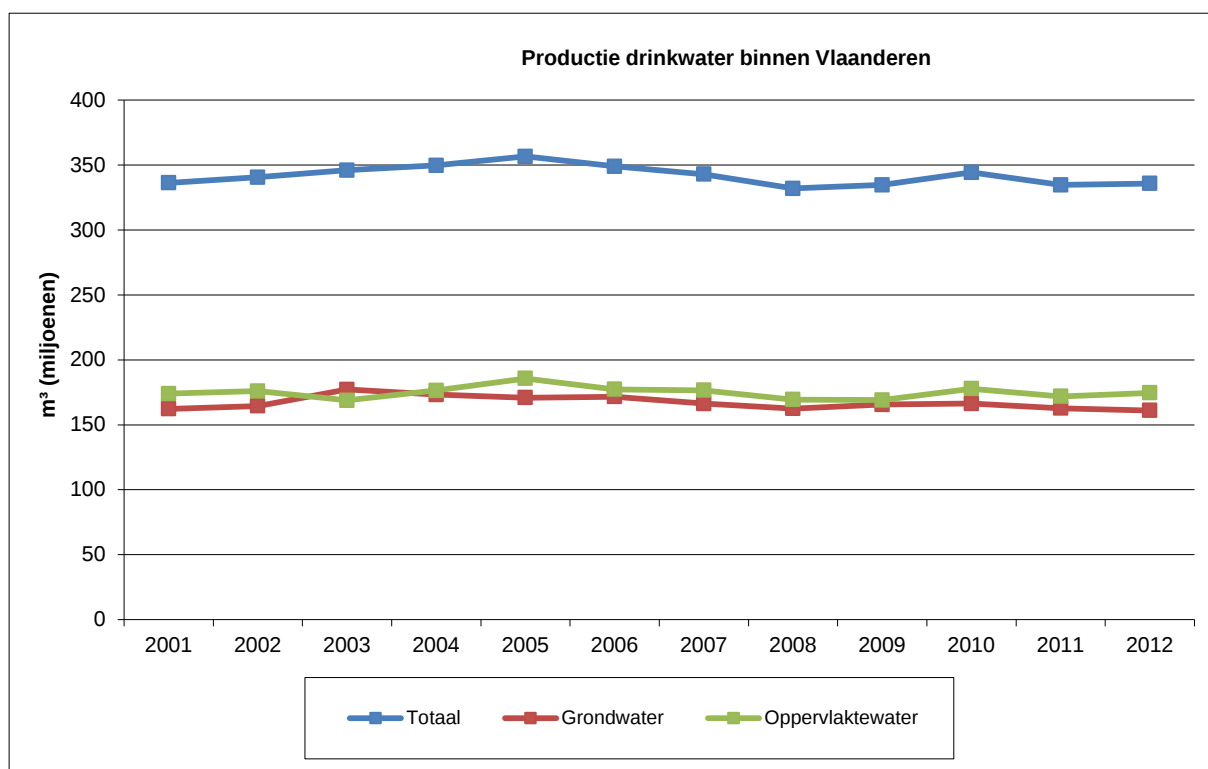
De totale productie van drinkwater geproduceerd door Vlaamse watermaatschappijen is weergegeven in Figuur 7. De grafiek geeft ook de evolutie van 2001 tot en met 2012 weer.

Figuur 8 en Figuur 9 splitsen de gegevens van Figuur 7 op. Figuur 8 geeft de productie van drinkwater binnen Vlaanderen weer en figuur 9 geeft de productie van drinkwater buiten Vlaanderen weer.

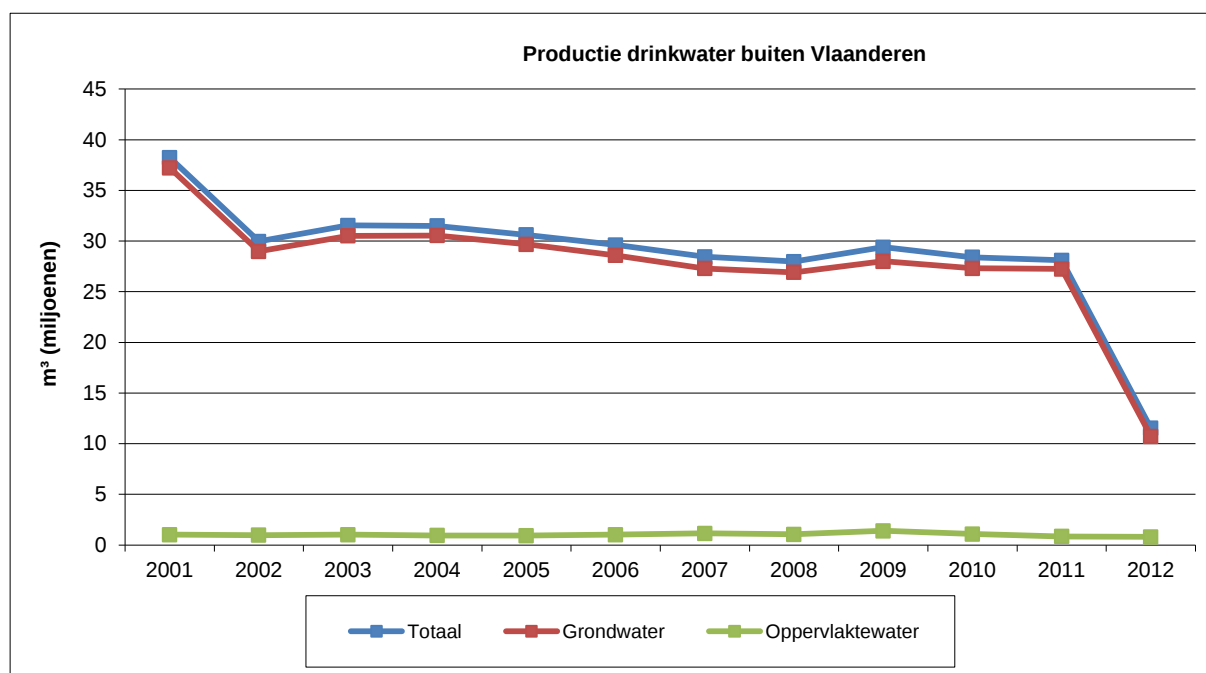
Uit de totaalproductie (Figuur 7) kan worden vastgesteld dat tussen 2001 en 2012 7% minder drinkwater geproduceerd is. Dat komt vooral doordat er buiten Vlaanderen minder drinkwater geproduceerd wordt.

Figuur 7: Gegevens totale productie drinkwater (m³) door Vlaamse watermaatschappijen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.

Figuur 8: Gegevens productie drinkwater (m³) binnen Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.

Figuur 9: Gegevens productie drinkwater (m³) buiten Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2012.

2.3.2 Productieverlies

Productieverlies is het ruwwater dat verloren gaat tijdens de productie van drinkwater.

Tabel 6 geeft het productieverlies voor de verschillende watermaatschappijen weer. In 2012 ging er 5,9 miljoen m³ ruwwater verloren. 1,7% van het gewonnen ruwwater in Vlaanderen gaat verloren tijdens het productieproces.

Tabel 6: Productieverlies (m³) en het % ruwwater dat verloren tijdens het productieproces.

Watermaatschappij	Productieverlies	% ruwwater verloren t.o.v. gewonnen ruwwater
AWW	2.865.682	2,0
De Watergroep	1.422.299	1,2
ISWa leden	87.008	1,3
IWVA	102.303	2,9
IWVB	0	-
Pidpa	1.419.868	2,2
TMVW	0	0,0
VIVAQUA	6.198	0,3
Vlaanderen	5.903.358	1,7

2.3.3 Drinkwater transfer binnen Vlaanderen

De verschillende watermaatschappijen kopen en verkopen drinkwater onderling.

Tabel 7 geeft de aankoop en verkoop van drinkwater weer binnen Vlaanderen zelf. Daaruit blijkt dat TMVW veel drinkwater aankoopt bij andere watermaatschappijen binnen Vlaanderen (voornamelijk bij AWW) en hiervan een groot deel verkoopt aan andere watermaatschappijen binnen Vlaanderen. TMVW beschikt namelijk over distributie-infrastructuur van Brussel tot Oostende.

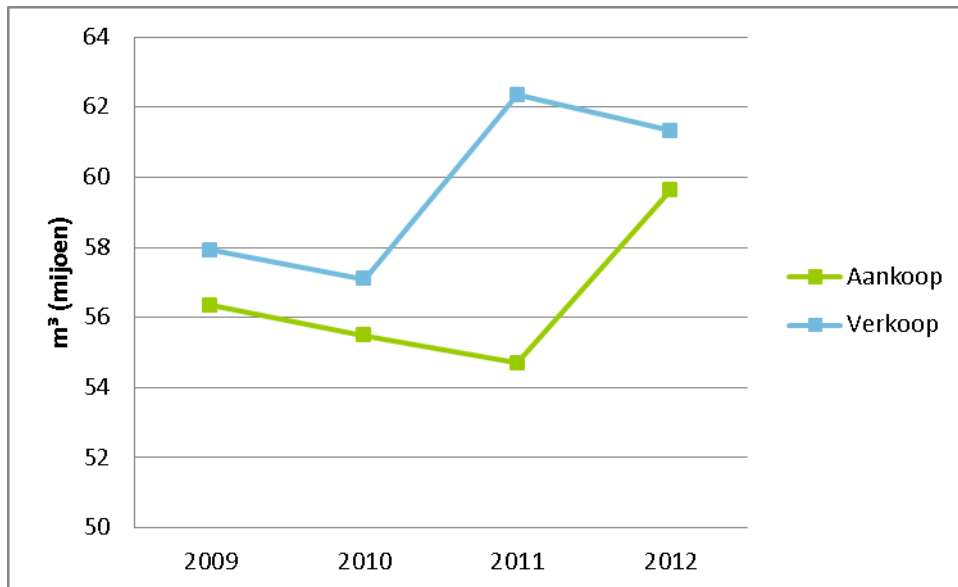
AWW verkoopt grote hoeveelheden water aan andere watermaatschappijen binnen Vlaanderen.

Knokke-Heist (lid van ISWa) en IWVB kopen veel drinkwater aan. Bij Knokke-Heist is de productie onvoldoende om aan de vraag van hun klanten te voldoen. IWVB beschikt niet over een eigen productie.

Figuur 10 geeft de drinkwater transfer weer tussen de Vlaamse watermaatschappijen onderling.

Tabel 7: Aankoop en verkoop van drinkwater (m³) binnen Vlaanderen.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
AWW	1.052.297	43.427.043
De Watergroep	13.130.460	3.774.961
ISWa leden	2.420.066	5.143
IWVA	225.708	82.037
IWVB	1.736.889	0
Pidpa	3.095.922	1.182.383
TMVW	37.979.954	12.844.759
Totaal	59.641.296	61.316.326

Figuur 10: Drinkwater transfer tussen de drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen voor de periode 2009-2012.

2.3.4 Drinkwater transfer met naburige gewesten en landen

Verschillende watermaatschappijen kopen drinkwater aan uit naburige gewest of buurland of verkopen er drinkwater.

Tabel 8 geeft de drinkwater transfer van en naar Wallonië weer. Daaruit blijkt dat De Watergroep ongeveer 25,8 miljoen m³ drinkwater aankoopt in Wallonië. De verkoop is veel kleiner, zo'n 4,3 miljoen m³.

Tabel 8: Aankoop en verkoop van drinkwater (m³) in Wallonië.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
De Watergroep	25.845.165	3.123.822
TMVW	0	1.209.619
Totaal	25.845.165	4.333.441

Tabel 9 geeft de aankoop en de verkoop van drinkwater met Brussel weer. IWVB en TMVW kopen 46,8 miljoen m³ drinkwater in Brussel via VIVAQUA.

Tabel 9: Aankoop en verkoop van drinkwater (m³) in Brussel.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
De Watergroep	14.761	2.190
IWVB	11.710.766	0
TMVW	35.058.591	0
Totaal	46.784.118	2.190

Een aantal watermaatschappijen koopt en verkoopt drinkwater in Nederland (Tabel 10) en Frankrijk (Tabel 11).

Dat zijn relatief kleinere hoeveelheden in vergelijking met de aan- en verkoop van de overige Belgische gewesten.

Tabel 10: Aankoop en verkoop van drinkwater (m³) in Nederland.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
AWW	0	3.496.534
De Watergroep	217.006	0
Pidpa	2.067	0
TMVW	2.001.825	0
Totaal	2.220.898	3.496.534

Tabel 11: Aankoop en verkoop van drinkwater (m³) in Frankrijk.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
IWVA	1.118.445	0
Totaal	1.118.445	0

Tabel 12 geeft het overzicht van de drinkwater transfer van Vlaanderen met de naburige gewesten en landen weer.

Hieruit volgt dat Vlaanderen 76 miljoen m³ drinkwater aankoopt buiten Vlaanderen en 7,8 miljoen m³ verkoopt buiten Vlaanderen.

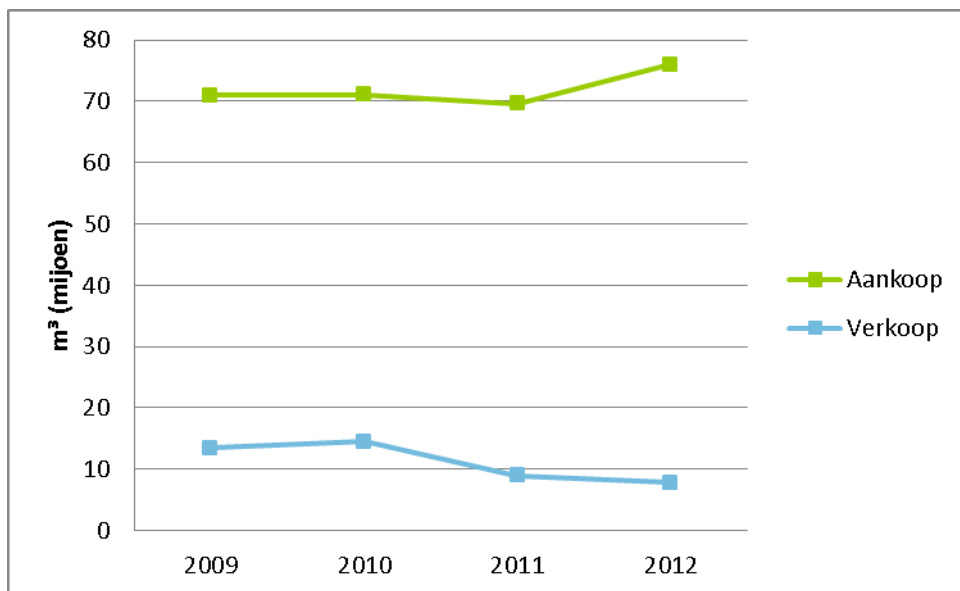
Tabel 12: Drinkwater transfer van Vlaanderen met de naburige gewesten en landen.

Naburig gewest of land	Aankoop	Verkoop
Wallonië	25.845.165	4.333.441
Brussel	46.784.118	2.190
Nederland	2.220.898	3.496.534
Frankrijk	1.118.445	0
Totaal	75.968.626	7.832.165

Figuur 11 geeft de drinkwater transfer weer van de watermaatschappijen in Vlaanderen met de naburige gewesten en landen.

De aankoop van drinkwater van de naburige gewesten en landen bleef constant in de periode 2008-2011.

De stijging tussen 2011 en 2012 is te verklaren doordat De Watergroep tot 2011 hun winning in Wallonië zelf exploiteerde en in 2012 werd die overgedragen aan SWDE. De Watergroep koopt het water nu aan bij SWDE.

Figuur 11: Drinkwater transfer van watermaatschappijen in Vlaanderen met de naburige gewesten en landen.

2.4 Verbruik van drinkwater

2.4.1 Aantal abonnees

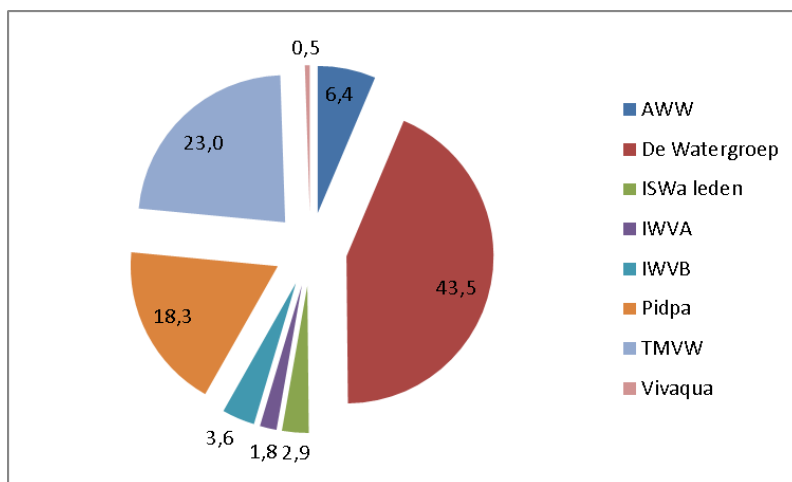
Het aantal abonnees is de som van de huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees.

Tabel 13 geeft het aantal abonnees per watermaatschappij weer. De Watergroep heeft het hoogste aantal abonnees.

Tabel 13: Aantal abonnees per watermaatschappij.

Watermaatschappij	Aantal abonnees
AWW	177.685
De Watergroep	1.210.523
ISWa leden	81.713
IWVA	51.123
IWVB	100.381
Pidpa	509.524
TMVW	639.668
VIVAQUA	14.688
Vlaanderen	2.785.305

Figuur 12 geeft het aandeel abonnees (huishoudelijk en niet-huishoudelijk) weer per watermaatschappij. De Watergroep, TMVW en Pidpa voorzien 85% van de abonnees in Vlaanderen van drinkwater.

Figuur 12: Het aandeel abonnees per watermaatschappij in Vlaanderen.

2.4.2 Drinkwater verbruik

Tabel 14 geeft per watermaatschappij het volume geleverd drinkwater aan abonnees weer in Vlaanderen.

Voor AWW bedraagt het volume geleverd drinkwater per abonnee 491 m³. Dat is veel hoger dan bij de andere watermaatschappijen. Een mogelijke verklaring is het grote aantal niet-huishoudelijke abonnees gelegen in de haven van Antwerpen waarvan een aantal grote watergebruikers zijn. Ook is er binnen Antwerpen veel collectieve bemetering aanwezig. Hierdoor heeft AWW een beperkt aantal abonnees in vergelijking met andere watermaatschappijen. Een appartementsgebouw met 100 wooneenheden en met slechts één watermeter is voor AWW dus slechts één abonnee.

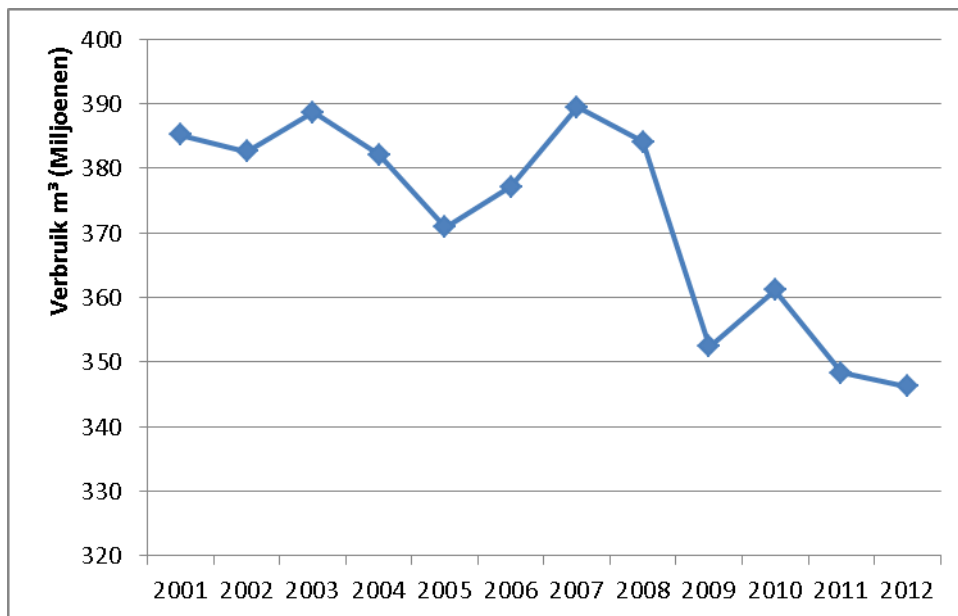
Tabel 14: Geleverd drinkwater (m³) aan abonnees in Vlaanderen.

Watermaatschappij	m³ geleverd	Aantal abonnees	m³ per abonnee
AWW	87.247.618	177.685	491
De Watergroep	120.966.665	1.210.523	100
ISWa leden	7.258.079	81.648	89
IWVA	4.222.907	51.123	83
IWVB	10.762.053	100.381	107
Pidpa	57.485.549	509.524	113
TMVW	56.299.699	639.668	88
VIVAQUA	2.003.014	14.688	136
Vlaanderen	346.245.584	2.785.240	124

Figuur 13 geeft het volume drinkwater weer dat sinds 2001 geleverd is.

Over een tijdspanne van 10 jaar blijkt dat er 40 miljoen m³ drinkwater minder geleverd is. De stijging in 2010 is te verklaren door het warme voorjaar.

Het lijkt er dus op dat het overheidsbeleid effect heeft. Via maatregelen zoals vergunningen, heffingen en sensibilisatie probeert de overheid immers het totaal waterverbruik en vooral het verbruik van leiding- en grondwater te beperken. Bovendien is de prijs van het leidingwater gestegen.

Figuur 13: Evolutie volume (m³) geleverd drinkwater tussen 2001 en 2012.

2.4.3 Niet-geregistreerd verbruik

Tabel 15 geeft het niet-geregistreerde verbruik van drinkwater per watermaatschappij in Vlaanderen weer. Het niet-geregistreerde verbruik omvat het niet-gefactureerde verbruik (brandweer, de gemeentediensten, het spoelen van leidingen ...) en de lekverliezen.

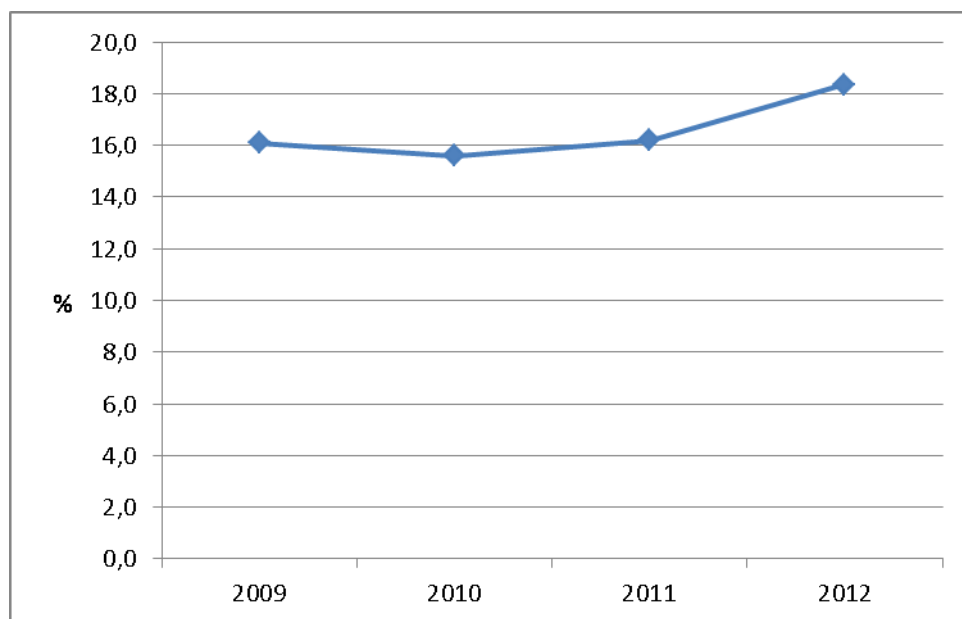
In 2012 bedroeg het totale niet-geregistreerde verbruik in Vlaanderen 67,4 miljoen m³. Het totale volume niet-geregistreerd verbruik in Vlaanderen maakt 18,4% uit van het volume drinkwater dat gepompt wordt in het distributienetwerk. In 2010 bedroeg dat 15,6%. Er is dus een lichte toename van het niet-geregistreerde verbruik.

Voor een aantal watermaatschappijen ligt het niet-geregistreerde verbruik boven het Vlaamse gemiddelde, namelijk voor De Watergroep (21 %), ISWa-leden (21%), IWVB (20%) en TMVW (21%).

Tabel 15: Niet-geregistreerd verbruik (m³) drinkwater in Vlaanderen.

Watermaatschappij	m ³ niet geregistreerde verbruik drinkwater 2012	% niet geregistreerde verbruik 2012 t.o.v. input distributie
AWW	6.723.675	13,9
De Watergroep	32.863.698	21,4
ISWa leden	1.930.846	21,0
IWVA	426.707	9,2
IWVB	2.685.602	20,0
Pidpa	7.862.846	12,0
TMVW	14.651.298	21,0
VIVAQUA	234.311	10,5
Vlaanderen	67.378.983	18,4

Figuur 14 geeft evolutie van het percentage niet geregistreerd verbruik ten opzichte input distributie. Hieruit blijkt dat er sinds 2010 een lichte stijging is in het niet-geregistreerd verbruik.

Figuur 14: Evolutie van het % niet geregistreerd verbruik t.o.v. input distributie.

3 Ander water

In Vlaanderen is De Watergroep de enige waterleverancier die aangeeft zelf ander water te produceren. Ander water is tweedecircuitwater en al het water dat aangewend wordt voor huishoudelijke, agrarische of industriële toepassingen, ongeacht de herkomst van dat water maar dat geen drinkwater is.

Tabel 16 geeft voor het jaar 2011 en het jaar 2012 de productie weer van ander water door De Watergroep.

In 2012 werd 2,8 miljoen m³ andere water geproduceerd en verkocht aan acht afnemers die in Vlaanderen gevestigd zijn, die geen drinkwatermaatschappij zijn. Voor deze afnemers wordt er vanuit gegaan dat de hoeveelheid water dat geproduceerd wordt, dezelfde hoeveelheid is als de afnemers verbruiken.

Tabel 16: Productie ander water voor het jaar 2011 en 2012 (in m³)

	2011	2012
Grondwater	207.563	223.285
Oppervlaktewater	2.556.451	2.502.805
Effluent	29.039	121.613
Totaal	2.793.053	2.847.703

4 Conclusies

- In 2012 werd 343 miljoen m³ ruwwater gewonnen binnen Vlaanderen, waarvan 48% uit grondwater en 52% uit oppervlaktewater.
- In 2012 werd door zeven watermaatschappijen 336 miljoen m³ drinkwater geproduceerd binnen Vlaanderen. Daarvan werd 48% drinkwater geproduceerd uit grondwater en 52% drinkwater uit oppervlaktewater. 11,5 miljoen m³ drinkwater wordt buiten Vlaanderen geproduceerd.
- In 2012 werd er 5 % minder ruwwater gewonnen en 9% minder drinkwater geproduceerd in Vlaanderen dan in 2011. Dit is te verklaren doordat De Watergroep de winningen gelegen in Wallonië overgedragen heeft aan de Waalse drinkwatermaatschappij SWDE. De winning van het ruwwater in Wallonië door De Watergroep wordt nu gerapporteerd bij aankopen drinkwater door De Watergroep in Wallonië.
- Sinds 2001 wordt er 7% minder drinkwater geproduceerd.
- In 2012 ging er 6 miljoen m³ ruwwater verloren tijdens het productieproces. Dit is 2% van de totaal gewonnen ruwwater.
- De aankoop van drinkwater door Vlaamse watermaatschappijen van buiten Vlaanderen bedroeg 76 miljoen m³. De Vlaamse watermaatschappijen verkopen 8 miljoen m³ drinkwater buiten Vlaanderen.
- In Vlaanderen werd door de watermaatschappijen 346 miljoen m³ drinkwater geleverd aan de abonnees (huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees).
- Over de periode 2001-2012 wordt er 40 miljoen m³ drinkwater (10%) minder geleverd aan de abonnees.
- 67 miljoen m³ (of zo'n 18% ten opzichte van inputdistributie) was het niet-geregistreerde verbruik in 2012.
- Enkel De Watergroep geeft aan 'ander water' te produceren. In 2012 bedroeg dit 2,8 miljoen m³.